

Aito arktinen on avoimuutta

Avoimuuden edistäminen Lapin ammattikorkeakoulussa

Helena Kangastie, TtM, erityisasiantuntija (TKI ja O) Korkeakoulupalvelut, Lapin ammattikorkeakoulu

Asiasanat: avoin toiminta ammattikorkeakoulussa, avoimuus tki-toiminnassa ja oppimisessa

Johdanto

Lapin ammattikorkeakoulun strategian Visio 2020 on olla Pohjoinen edelläkävijä. Toiminta-ajatuksenamme on jalostaa arktisuudesta elinvoimaa, joka laajasti ymmärrettynä pitää sisällään taloudellisen kasvun, ihmisten terveyden ja hyvinvoinnin, yhteiskunnan toimivuuden ja oikeudenmukaisuuden sekä kulttuurillisen moninaisuuden. Tavoitteenamme on ammattikorkeakoulun kaikilla tehtäväalueilla tuottaa vaikuttavuutta. Vaikuttavuuden aikaansaaminen edellyttää, että teemme toimintaamme ja tuloksiamme näkyväksi avoimuuden periaatteilla ja toimintatavoilla.

Avoimuus on todettu keskeiseksi muutosvoimaksi EU:ssa ja Suomessa. Hyvinvoinnin ja kasvun edistämisessä on pidetty tärkeänä ihmisten, tavaroiden ja palvelujen liikkuvuuden lisäämisessä myös tiedon ja osaamisen tehokasta liikkuvuutta. Tiedon avaaminen kaikkien ulottuville ja vapaaseen käyttöön on eräs keino edistää tieteen ja tutkimuksen vaikuttavuutta yhteiskunnassa. Tässä artikkelissa kuvaan avoimuuden edistämistä Lapin ammattikorkeakoulussa. Toimimalla avoimesti teemme työtämme ja tuloksia näkyväksi ja edistämme täten Lapin alueen ja ihmisen hyvinvointia ja pohjoisen tulevaisuutta.

Pohjoisen tulevaisuus on älykästä avoimuutta

Opetus- ja kulttuuriministeriön Korkeakoulutuksen ja tutkimuksen visio 2030 (Korkeakoulutus- ja tutkimus 2017) korostaa tulevaisuuden osaamistarpeisiin vastaamisessa

korkealaatuista korkeakoulutusta, tutkimus- ja innovaatiotoimintaa sekä vahvaa kytkeytymistä muualla tuotettuun uuteen tietoon. Tämän tavoitteen saavuttamisen tukipilareina toimivat TKI-toiminnan ja oppimisen avoimuus ja yhteistyön tehostaminen kansallisella ja kansainvälisellä tasolla.

Korkeakoulujenkin tulee pyrkiä toiminnassaan kohti avoimuutta ja ulospäin suuntautuneisuutta. Avoimuus on tieteen ja tutkimuksen keskeinen periaate, joka tähtää tutkimustulosten laajempaan läpinäkyvyyteen, toistettavuuteen ja yhteiskunnalliseen vaikuttamiseen. Avoimuutta korostetaan myös oppimisessa ja sen perustana on tiedon jakaminen ja oppimisen mahdollistuminen tasavertaisesti ja rajat ylittävästi.

Lapin ammattikorkeakoulussa on laadittu ”Pohjoisen tulevaisuus on älykästä avoimuutta ” avoimen tki –toiminnan ja oppimisen (TKIO) linjaukset ja periaatteet. Älykkään avoimuuden tavoitteena on toimintamme yhteiskunnallinen vaikuttavuus, johon pyrimme avoimen toimintakulttuurin edistämällä ja avointen toimintamallien avulla niin tki-toiminnassa kuin oppimisessa. Vaikuttavuuden lisäksi voimme avoimuudella lisätä toimintamme tehokkuutta ja tehostaa julkisella rahoituksella saavutettavaa yhteiskunnallista hyötyä.

Älykäs avoimuus on toimintaa

Älykäs avoimuus on monipuolista toimintaa ammattikorkeakoulun kaikilla tehtäväalueilla. Osallistumme aktiivisesti yhteiskunnalliseen keskusteluun ja erityisesti Lapin ja Pohjoisen alueen kehittämiseen. Vaikutamme alueellisissa, kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa ja tuomme ammattikorkeakoulujen näkökulmaa avoimuuden toimintamalleihin. Meillä syntyvät aineistot, menetelmät ja tulokset ovat uudelleen käytettävissä ja hyödynnettävissä.

Kuviossa yksi on avattu avoin tutkimus- kehittämis- ja innovaatiotoiminta ja oppiminen (TKI –integroitu) Lapin ammattikorkeakoulussa.

Avoin TKI ja oppiminen Lapin ammattikorkeakoulussa

Kuvio 1. Avoin tki- ja oppiminen Lapin ammattikorkeakoulussa. (Alajärvi-Kauppi, R & Kangastie, H. 2019 mukaillen Päällysaho, S. 2018)

Avoimella TKI-toiminnalla ja oppimisella tarkoitetaan avointa toimintakulttuuria, avointa yhteistyötä ja avoimia aineistoja. Vaikuttavuuden edistymisen rinnalla avoimuus lisää Lapin ammattikorkeakoulun henkilöstön osaamista ja meritoitumismahdollisuuksia sekä osallistavat henkilöstöä laajasti TKI- ja oppimiseen integroituun toimintaan. Olemme sitoutuneet avoimeen toimintakulttuuriin ja avoimen tieteen käytänteisiin kaikilla organisaatiomme tasoilla. Tuemme kansallisen osaamis pääoman kasvua mm. avoimen tieteen ja tutkimuksen sekä käyttäjälähtöisen kehittämis- ja innovaatiotoiminnan toimenpitein.

Rakennamme avoimuuteen perustuvaa toimintakulttuuria ja seuraamme sen toteutumista arjen toiminnassamme. Avoimuus on toiminnan suunnittelun kokonaisvaltainen lähtökohta. Teemme toimintaamme ja osaamistaamme näkyväksi ja osallistumme yhteiskunnalliseen keskusteluun ja yhteiskunnan kehittämiseen. Hyödynnämme TKI-, oppimis- ja liiketoiminnassa avoimia aineistoja, menetelmiä ja tuloksia Tarjoamme henkilöstöllemme aineistonhallinnan infrastruktuurin, työvälineitä ja palveluita. Hyödynnämme olemassa olevia ja kehitämme tarvittaessa uusia avoimia TKI- ja oppimis- ja liiketoiminnan infrastruktuureja ja ympäristöjä.

Lopuksi

Älykkään avoimuuden linjaukset ja toimintaperiaatteet ovat ohjaamassa kaikkien meidän työtä nyt ja tulevaisuudessa. Jokaisella meistä on vastuu ja velvollisuus edistää avoimuutta ammattikorkeakoulun tehtäväalueilla. Jokainen meistä voi miettiä, miten teen työn tuloksia

näkyväksi, miten kehitän omaa osaamistani avoimuuden vaatimusten suhteen ja, miten osallistun yhteistyöhön ja yhteiseen keskusteluun alueen kehittämiseksi. Tehkäämme sitä avoimesti yhdessä!

Lähteitä

Ammattikorkeakoulujen avoin tki-toiminta, oppiminen ja innovaatioekosysteemi –hanke. Luettu 5.2.2019. https://tt.eduuni.fi/sites/amkit/avoin/_layouts/15/start.aspx#/.

Korkeakoulutus ja tutkimus 2030-luvulle. Vision tiekartta. Luettu 11.2.2019
https://minedu.fi/documents/1410845/12021888/Korkeakoulutus+ja+tutkimus+2030-luvulle+VISION+TIEKARTTA_V2.pdf/43792c1e-602a-4776-c3f9-91dd66ba9574

Kangastie, H & Alajärvi-Kauppi, R.2019. ”Pohjoisen tulevaisuus on älykästä avoimuutta ” Avoimen tki –toiminnan ja oppimisen (tkio) linjaukset ja periaatteet lapin ammattikorkeakoulussa. Julkaisematon.

Lapin ammattikorkeakoulun strategia.